

Verklaringen voor prestaties aandachtsgebieden leefbaarheid

7 juli 2015 – Ecorys Nederland, Roots Beleidsadvies en Rienstra Beleidsonderzoek

De vitaliteitsindex van Ecorys, Roots Beleidsadvies en Rienstra Beleidsonderzoek geeft aan dat in lang niet alle gebieden steun van provincies nodig is om de leefbaarheid en het voorzieningenniveau te borgen. Volgens de drie bureaus is inzet vooral belangrijk in gebieden waar de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen onder druk staat. In die gebieden kan het verdwijnen van bepaalde voorzieningen immers de betreffende voorzieningen onbereikbaar maken voor de lokale bevolking. Een blik op de kaart van Nederland leert dat dit risico het grootst is in Noord-Friesland, Noord- en Oost-Groningen, Zuidwest-Drenthe, Oostelijk Flevoland, de Kop van Noord-Holland, het Rivierengebied, Zuid-Brabant en belangrijke delen van Zeeland. Maar wat zijn hiervan nu de oorzaken?

Uit een nadere [analyse](#) van de vitaliteitsindex blijkt dat in alle genoemde gebieden vooral weinig sport- en cultuurvoorzieningen aanwezig zijn. De Kop van Noord-Holland vormt hierop een uitzondering. Hier zijn in Schagen en Den Helder, maar ook aan de kust relatief nog veel sport- en cultuurvoorzieningen geconcentreerd.

Wel geldt in alle genoemde gebieden dat de afstand tot onderwijs en zorg relatief groot is. Daarbij vormt in Zeeland ook het water een natuurlijke barrière. Dit water kan ervoor zorgen dat de afstand in reistijd nog groter is dan op basis van de afstand in kilometers wordt verwacht.

De spreiding van winkel- en horecavoorzieningen over ons land is evenwichtiger dan die van veel maatschappelijke voorzieningen. Hierin schuilt ook een risico. Het kan immers zo zijn dat in deze gebieden het draagvlak voor winkel- & horecavoorzieningen eigenlijk te beperkt is. Een blik op de regionale spreiding van de winkelleegstand in Nederland bevestigt dit beeld. In veel van de genoemde aandachtsgebieden voor leefbaarheid is immers ook de winkelleegstand groot.

Een nadere [analyse](#) van de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen verduidelijkt dat in de aandachtsgebieden vaak veel voorzieningen onder druk staan. Dit maakt dat in deze gebieden in de ondersteuning van de leefbaarheid scherpe keuzes moeten worden gemaakt. Het is de kunst om daarbij de specifieke behoeften van de inwoners centraal te stellen (welke voorzieningen zijn voor hen het belangrijkste?) en tegelijkertijd de voorzieningen zo veel als mogelijk te concentreren. Dit laatste zorgt ervoor dat de verschillende voorzieningen kunnen profiteren van elkaars nabijheid.

Daarnaast moeten de gebieden die nu niet als aandachtsgebied zijn getypeerd niet per definitie worden uitgesloten van het [leefbaarheidsbeleid](#). In deze gebieden kan immers de beschikbaarheid en bereikbaarheid van bepaalde type voorzieningen toch onder druk staan. In die zin is het belangrijk om op buurtniveau het inzicht in de specifieke situatie te vergroten en op basis daarvan een effectief leefbaarheidsbeleid te formuleren.

© Ecorys Nederland, Roots Beleidsadvies en Rienstra Beleidsonderzoek